

Література:

1. Акредитаційні справи зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://public.naq.gov.ua> (дата звернення: 05.11.2021).
2. Кірдан О.П. Моделювання інноваційних практик професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти. *Економіка і менеджмент 2019: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку* : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., 18–19 квіт. 2019 р. : у 8 т. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. С. 55-56. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/10814> (дата звернення: 05.11.2021).
3. Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальності 076 підприємництво, торгівля та біржова діяльність. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/search/> (дата звернення: 05.11.2021)
4. Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:EWC+DS101+2020_T3/about (дата звернення: 05.11.2021).
5. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» для другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти : затв. наказом МОН України від 10.07.2019 № 961. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf> (дата звернення: 04.11.2021).

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗЕЛЕНОГО БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Козак Л.С., к. е. н., професор
Федорук О.В., к.е.н., доцент
Національний транспортний університет, м. Київ, Україна*

Сьогодні важливим для України є створення таких умов функціонування національної економіки, які б дозволяли знизити рівень шкідливих викидів та обсягів використання невідновних ресурсів, покращити екологічну ситуацію в країні, а відтак забезпечити стабільний рівень її економічного зростання. Таким кроком може стати впровадження практики економічного господарювання, спрямованої не лише на отримання прибутку, а й на мінімізацію шкідливого впливу на довкілля, використання ресурсозберігаючих технологій та формування ринку екологічних товарів і послуг.

Варто підкреслити, що головною метою зеленого бізнесу є отримання прибутку від продажу екологічних товарів та послуг, виробництво і надання яких передбачає застосування методів та технологій, що мінімізують інтегральний екодеструктивний вплив на довкілля, а їх використання сприяє створенню максимально екологічно сприятливих умов життя для споживачів як у короткостроковому, так і довгостроковому періоді, а також формуванню нової економіки в цілому.

Концепція зеленого бізнесу базується на «правилі трьох R»: Reduce

(зменшуй), Reuse (повторно використовуй), Recycle (переробляй). Саме впровадження зелених технологій дає можливість бізнесу діяти відповідно до цих правил. Як економічний агент, зелений бізнес є джерелом зайнятості та ключовим чинником економічного та соціального добробуту [1].

Одним із механізмів стимулювання розвитку зеленої економіки є екологічне підприємництво, яке являє собою багатогалузеву сферу підприємницької діяльності, що може забезпечувати не тільки екологічний, а й значний економічний ефект у загальнодержавному масштабі. В ЄС створено потужний ринок екологічних робіт, товарів і послуг, який охоплює майже всі стратегічні напрями сталого розвитку:

- зміна нестійких моделей виробництва і споживання (ресурсозберігаючі технології та техніка, природоохоронне обладнання);
- сприяння екологічно чистішому виробництву;
- сприяння ефективному і безпечному поводженню з відходами, зведення їх обсягів до мінімуму;
- підвищення якості навколишнього природного середовища, відтворення порушених екосистем, ландшафтів;
- сприяння розвитку системи екологічних оцінок, екологічного аудиту, інжинірингу, маркетингу;
- страхування екологічної відповідальності, екологічних ризиків [2].

У світовій практиці поряд із зеленою економікою існують концепції зеленого зростання та сталого розвитку, які мають на меті забезпечення раціонального використання можливостей навколишнього середовища під час організації господарської діяльності, кожна з них включає в себе і забезпечення соціальної справедливості. Концепції зеленого зростання і зеленої економіки узгоджуються між собою і передбачають сталий розвиток як свою кінцеву мету [3].

Слід зауважити, що зміна клімату суттєво впливає на доступність води та біорізноманіття, на кількість та якість вирощеної їжі, а отже – це одна із найбільших загроз для суспільства. У грудні 2020 року компанія «Nestlé» створила План дій щодо боротьби зі зміною клімату «Nestlé Net Zero». Саме тому в межах плану головна мета – удвічі зменшити обсяг викидів парникових газів до 2030 року та досягнути нульового балансу викидів до 2050 року. Сьогодні робота над мінімізацією викидів компанії «Nestlé» зосереджена у трьох ключових напрямках: сільське господарство, виробництво і транспортування, а також продуктове портфоліо та упаковка. Компанія «Nestlé» планує завершити перехід 800 об'єктів у 187 країнах на відновлювальну електроенергію до 2025 року. Щодо транспортування, запланована заміна величезного автомобільного парку на більш екологічні альтернативи та зменшення кількості ділових поїздок у цілому. У межах плану компанія також працює над екологічністю пакування для своєї продукції. До 2025 року упаковка всієї продукції «Nestlé» буде придатною до повторного використання або переробки.

Таким чином, впровадження зеленого бізнесу в Україні сприятиме вирішенню багатьох еколого-економічних проблем, що сьогодні стримують

економічне зростання в країні. Розвиток цього напрямку діяльності може забезпечити низку економічних вигід, а саме: створення нових робочих місць; збільшення надходжень до бюджету за рахунок зростання кількості підприємств та обсягів виробництва; вихід на нові світові ринки збуту тощо. До того ж впровадження зеленого бізнесу сприятиме надходженню іноземного капіталу у національну економіку.

Крім того, стимулювання розвитку зеленого бізнесу в Україні є важливим аспектом формування ринку екологічних послуг, при цьому необхідно забезпечити економіко обґрунтований план дій в цій площині із застосуванням вимог законодавчо-нормативної системи, а також основних світових тенденцій в забезпеченні еколого-економічної безпеки.

Література:

1. Перспективи економічного розвитку та підприємництва в умовах глобалізації : Монографія / за загальною редакцією проф. Л.С. Козак. Київ : НТУ, 2021. 332 с.

2. Афанасьєва М.А. Удосконалення механізму контролю діяльності в управлінні сталим розвитком підприємств : монографія. Київ : Основа, 2020. 309 с.

3. Бурик З.М. Державне регулювання сталого розвитку України: теорія та практика : монографія. Львів : Простір-М, 2017. 383 с.

ВКЛАД ТЕОРІЇ СИНЕРГЕТИКИ У РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАЛОСТІ

Кудрявцев В.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Велике значення у розвиток теорії економічної сталості має розгляд парадигми самоорганізації складних систем, розробленої І. Р. Пригожиним [1], і теорії синергетики, які описують поведінку складних систем у нерівноважних областях, що утворюють нерівномірні просторові чи тимчасові (дисипативні) структури. Дані області відіграють важливу роль у процесі розвитку відкритої системи, оскільки нестійкість системи в цих областях дає можливість флуктуаціям привести систему до точки біфуркації, в якій визначеність її подальшого стану знижується до нульової позначки, що дає можливість вважати цей процес таким, що самоорганізується.

Науку, що вивчає мимовільне виникнення та самопідтримку упорядкованих тимчасових та просторових структур у відкритих нелінійних системах, Г. Хакен назвав синергетикою, у світлі якої сталість економічної системи виступає важливим фактором її динаміки [2]. При цьому переходи системи від упорядкованої до хаотичної структури і навпаки здійснюються лише у галузях нестійкості. Отже, «поточна» нестійкість, що призводить до невизначеності їхнього найближчого стану, виступає стійкістю у довгостроковій перспективі, оскільки дозволяє адаптувати систему,